

ЗМІСТ

У ГЛИБ ВІКІВ

Кривошея І. Значне товариство військового Ніжинського полку на етапі переходу до сталих чинів неурядової старшини (кінець XVII – перша чверть XVIII ст.) 3

Пилипенко В. «Великий кордон» Ф. Дж. Тернера та Запоріжжя. 10

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ

Адрюг А. Зображення українських міст у графіці XVIII ст. 14

Тимошик М. Усталена версія та прихована правда про радянську колективізацію: на матеріалах сіл тодішніх Носівського та Лосинівського районів. 18

ЦЕРКОВНА СТАРОВИНА

Травкіна О. До історії повсякденності чернігівських ієрархів та про подорожі у сер. XVIII ст. 34

МОВОЮ ДОКУМЕНТІВ

Салтан О. Аналіз факту партизанської фальсифікації причин Корюківської трагедії 1943 року. 39

Бойко Н. Нововиявлена автобіографія Ю. С. Виноградського. 52

РОЗВІДКИ

Тимів І. Турецькі й татарські набіги XV–XVII ст. на українські землі у наукових дослідженнях учених Прикарпаття. 58

Петrenchенко І. Адміністративно-територіальні перетворення останньої чверті XVIII – початку XIX ст. на теренах Північного Лівобережжя. 69

Шара Л. Положення 1892 р.: вплив губернатора та Губернського із земських і міських справ присутствія на процес формування й діяльність міського громадського управління. 76

Діптан І. Чинники і початок «Хмельниччини»: візія Михайла Грушевського. 84

Рахно К. Гончар і відьомство в білоруській та українській міфологічній прозі. 102

ЮВІЛЕЇ

Боровик А. Чернігівський учительський інститут напередодні війни за керівництва Г. І. Носка. 108

Боровик М. Контроль за організацією навчальної діяльності Чернігівського державного педагогічного інституту. 116

ГЕНЕАЛОГІЧНІ СТУДІЇ

Зайченко В. Рід Березовських на Чернігівщині. 125

КРАЄЗНАВЧІ НОТАТКИ

Гагін В. Буринщина: вплив зручності географічного положення на заселення краю та основні заняття поселенців. 132

РЕЦЕНЗІЇ. ОГЛЯДИ. АНОТАЦІЇ

Мицик Ю. Мемуари емігранта. 148

Дмитрієнко М., Іщенко Я. Системні зміни в українському суспільстві першої половини XX століття: структура джерельної бази дослідження: монографія. [Упоряд. Надія Миронець, Валентина Піскун]. – К., 2015. – 263 с. 153

Непомнящий А., Каліновський В. Зогуля С.Ю. Ніжин модерної доби: студії з історіографії, пам'яткознавства, персоналістики. – К. : Видавець Олег Філюк. – 344 с. 161

Клепак А. Рахно Костянтин. Свистопляска і Ренкавка (Глиняні вироби в традиційно-побутовій культурі як джерело формування національної ідентичності слов'янських народів):

Монографія. – Полтава, 2013. – 488 с. 164

Павленко С. Документальна спадщина Свято-Преображенського Максаківського монастиря XVII-XVIII ст. / Упорядники: Юрій Мицик, Інна Тарасенко. – Київ, 2015. – 174 с. 167

Шеф-редактор

С. О. Павленко

Головний редактор

В. О. Дятлов

Заст. головного редактора

О. Б. Коваленко

Редакційна колегія

М. К. Бойко,
О. Д. Бойко,
А. М. Боровик,
Г. В. Боряк,
В. О. Горбик,
В. О. Дятлов,
О. Б. Коваленко,
В. П. Коваленко,
С. А. Леп'яко,
О. О. Маврин,
Ю. А. Мицик,
Д. М. Никоненко,
А. М. Острянок,
С. О. Павленко,
В. М. Половець,
К. М. Ячменіхін

Редакційна рада

І. М. Аліференко,
П. В. Грищенко,
Т. П. Демченко,
А. Л. Курданов,
В. В. Мельничук,
П. М. Мовчан,
О. П. Моця,
О. П. Реєнт,
В. М. Тканко,
В. Ф. Чепурний.

Випусковий редактор

О. В. Ткаченко

Журнал видається за фінансової підтримки Чернігівської облдержадміністрації.

Засновники – Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

Рекомендовано до друку Вченою радою Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка (протокол № 2 від 30 вересня 2015 р.)

«СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС»

Всеукраїнський науковий журнал

Згідно з додатком до постанови президії ВАК України від 26 травня 2010 р. № 1-05/4 журнал «Сіверянський літопис» включено у перелік наукових видань, публікації яких зараховуються до результатів дисертаційних робіт з історії.

Реєстраційне свідоцтво КВ № 16226 – 4698 ПР від 21 грудня 2009 р., видане Міністерством юстиції України.

Індекс 74325

Адреса редакції: 14000, м. Чернігів, вул. Воровського, 10

Телефон для довідок 95-74-18

Сайт журналу: www.siver-litopis.cn.ua

Базові освітні, наукові, культурологічні установи, де зберігаються комплекти журналу «Сіверянський літопис»:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Національна парламентська бібліотека України

Державна науково-технічна бібліотека України

Львівська державна наукова бібліотека ім. В. Стефаника

Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка

Книжкова палата України

Журнал надсилається також до інших бібліотек, наукових, освітніх та культурологічних закладів України, США, Канади, Англії.